

Projekt

z dnia 6 listopada 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY POLSKA CEREKIEW**

z dnia 27 listopada 2025 r.

w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Polska Cerekiew na lata 2026-2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025r. poz. 1153) w związku z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025r. poz. 1214 z późn. zm.) Rada Gminy Polska Cerekiew uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Polska Cerekiew na lata 2026-2030 stanowiącą załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała Nr XXV/149/2021 Rady Gminy Polska Cerekiew z dnia 27 maja 2021r. w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Polska Cerekiew na lata 2021-2025

§ 3. Wykonywanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Polska Cerekiew.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od 1 stycznia 2026r.

Przewodniczący Rady Gminy

Krystian Składny

Załącznik nr 1 do Uchwały

Rady Gminy Polska Cerekiew

z dnia

Gmina Polska Cerekiew

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Polska Cerekiew na lata 2026-2030

Polska Cerekiew 2025r.

Spis treści

Wprowadzenie	4
1. Założenia metodologiczne	5
1.1 Problemy społeczne – definicja	5
1.2 Metodologia prac nad strategią	5
1.3 Metody opracowania Strategii	6
1.4 Podstawa prawna	7
2. Ogólna charakterystyka Gminy Polska Cerekiew	8
2.1 Opis gminy	8
2.2 Sytuacja demograficzna Gminy Polska Cerekiew	9
2.3 Podmioty gospodarcze	12
3. Diagnoza problemów społecznych	13
3.1 Bezrobocie	14
3.2 Niepełnosprawność	15
3.3 Sytuacja ludzi starszych, samotnych i chorych	17
3.4 Problemy opiekuńczo-wychowawcze	18
3.5 Uzależnienia	19
3.6 Przemoc domowa	21
4. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej	22
4.1 Świadczenia rodzinne	23
4.2 Wydatki na świadczenia pomocy społecznej – zadania własne gminy	24
4.3 Świadczenie wychowawcze 500+	26
4.4 Program Czyste Powietrze	27
4.5 Składki na ubezpieczenia	28
4.6 Dodatki mieszkaniowe	28

4.7 Dodatki energetyczne	29
4.8 Realizacja rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu"	30
4.9 Fundusz alimentacyjny	31
4.10 Stypendia szkolne i zasiłki szkolne.....	31
4.11 Karta Dużej Rodziny.....	34
4.12 Instytucjonalny wymiar pomocy społecznej	34
4.13 Podsumowanie systemu pomocy społecznej	37
5. Analiza metodą SWOT	38
6. Wizja, misja i cele strategiczne.....	39
6.1 Misja Gminy Polska Cerekiew w zakresie pomocy społecznej	39
6.2 Wizja rozwoju Gminy Polska Cerekiew w zakresie pomocy społecznej	40
6.3 Cele strategiczne Gminy Polska Cerekiew w zakresie pomocy społecznej	41
6.4 Działania i zadania pomocy społecznej	42
7. System wdrażania i monitoringu.....	47
Spis tabel	49
Spis rysunków.....	50

Wprowadzenie

Opracowanie i przyjęcie dokumentu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Polskiej Cerekwi na lata 2026-2030 jest ustawowym obowiązkiem dla Gminy Polska Cerekiew. Strategia jest szczegółową deklaracją władz samorządowych w zakresie sposobu prowadzenia pomocy społecznej, kierunków jej rozwoju, celów i szczegółowych zadań, jakie mają być podjęte. Strategia ma charakter wieloletni. Okres jej obowiązywania obejmuje lata 2026-2030. Opracowanie składa się z trzech logicznych części: *diagnostycznej*- będącej zestawieniem zebranych faktów, liczb i informacji, *planistycznej* - zawierającej cele i sposoby ich realizacji oraz *wdrożeniowej* - opisującej sposób wdrażania poszczególnych celów i zadań oraz sposobu ich monitorowania.

Pomoc społeczna jest jedną z ważniejszych dziedzin życia społecznego, zarazem ważnym zadaniem dla samorządu. Polega na pomocy mieszkańcom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna zawsze wspiera potrzebujących mieszkańców w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomocą społeczną w Polskiej Cerekwi zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest jednostką organizacyjną Gminy. To właśnie na GOPS spoczywać będzie główny ciężar realizacji zapisów tego opracowania.

Przedmiotowa strategia wskazuje długookresowe cele oraz środki i zasoby przy pomocy, których będą one realizowane. Zaproponowane cele i kierunki wzajemnie zależą od siebie, a ich realizacja wzajemnie się warunkuje. Strategia jest przyjmowana do realizacji w drodze uchwały Rady Gminy Polska Cerekiew.

Strategia nie koncentruje się jedynie na realizacji ustawowych zapisów (zadań) z zakresu pomocy społecznej. Podkreśla znaczenie lokalnych partnerstw samorządu z innymi instytucjami (działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej) i organizacjami pozarządowymi; które mają przyczynić się do poprawy, jakości i rozszerzenia zakresu usług publicznych w tej dziedzinie. Strategicznym wyzwaniem dla samorządu w zakresie pomocy społecznej jest stałe pogłębienie form pracy socjalnej, aktywizację społeczną i zawodową, wsparcie specjalistyczne, w tym psychologiczne i prawne, a szczegółowy opis działań, jakie mają być podjęte w tym zakresie został przedstawiony w niniejszym dokumencie.

1. Założenia metodologiczne

1.1 Problemy społeczne – definicja

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie lub niwelowanie skutków trudnych sytuacji życiowych mieszkańców przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Próbując zdefiniować pojęcie problemów społecznych można powołać się na zapisy ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. 2025r. poz. 1214), która podaje w jakich sytuacjach samorząd jest zobligowany do zapewniania mieszkańcom usług społecznych w zakresie pomocy społecznej. W polskim prawodawstwie pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

1.2 Metodologia prac nad strategią

W ramach przygotowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Polskiej Cerekwi zastosowano metodę polegającą na analizie danych zastanych, tzw. *desk research*.

W pierwszej fazie prac diagnostycznych wykorzystano analizę informacji zawartych w źródłach zastanych (tzw. wtórnych). Analizie poddawane były dane statystyczne zawarte w dokumentach kontekstowych, raportach, strategiach i ogólnodostępnych opracowaniach oraz danych gromadzonych przez Główny Urząd Statystyczny, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi. Zebrany materiał selekcjonowany był pod kątem jakości i rzetelności. Dopiero po wyselekcjonowaniu wiarygodnych informacji przeprowadzona została właściwa analiza *desk research*. W ramach opracowania analiza *desk research* (DR) podzielona została na dwa etapy:

Analiza wstępna: polegająca na zgromadzeniu dostępnych materiałów zawartych w źródłach wtórnych. Dane te przeanalizowane zostały pod kątem, jakości i rzetelności. Po wstępnym przeanalizowaniu i selekcji dostępnych materiałów, opracowane zostały założenia do analizy pogłębionej. Na tym etapie weryfikacji uległy także założenia badawcze i zakres danych zawartych w opracowaniu końcowym.

Analiza właściwa: obejmowała w głównej mierze dokumenty i źródła danych zidentyfikowanych w ramach etapu I analizy. Etap ten obejmował gromadzenie, porządkowanie i opracowanie danych oraz ich selekcję, a także przygotowanie do prezentacji (tabele, wykresy itp.). Analiza dokumentów i źródeł zastanych objęła w szczególności:

- Dane pochodzące z baz Głównego Urzędu Statystycznego (Bank Danych Lokalnych),
- Dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- Dokumenty strategiczne, ekspertyzy, opracowania specjalistyczne dotyczące przedmiotowego obszaru bądź jego części,
- Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kędzierzynie-Koźlu,
- Dane Komendy Policji w Kędzierzynie-Koźlu,
- Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi,
- Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Polskiej Cerekwi.

Wyniki uzyskane w ramach badania metodą analizy źródeł wtórnych z jednej strony stanowiły zbiór danych i informacji na temat sytuacji społecznej w Polskiej Cerekwi. Z drugiej strony stanowiły podstawę dla analizy SWOT, jako jednego z podstawowych narzędzi planowania strategicznego. W ramach przygotowań przeanalizowano również zapisy poprzedniej Strategii, tej obowiązującej w latach 2016 – 2020.

1.3 Metody opracowania Strategii

W ramach prac nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Polskiej Cerekwi zastosowano klasyczne metody planowania strategicznego. Główne komponenty zrealizowanego procesu planowania obejmowały:

- Domeny strategiczne,
- Analizę SWOT,

- Określenie podstawowych założeń rozwoju Polskiej Cerekwi w zakresie pomocy społecznej, tj.: misji i wizji, celów strategicznych,
- Zdefiniowanie działań / zadań,
- Zdefiniowanie założeń procedur implementacji i ewaluacji Strategii.

Zastosowane metody pozwoliły na opracowanie dokumentu, który zawiera przejrzystą strukturę, z jasno określonymi celami, zadaniami oraz zestawem wskaźników, które umożliwią stały monitoring i ewaluację Strategii.

1.4 Podstawa prawna

Pomoc społeczna jest zadaniem własnym gminy (art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym - Dz.U. 2025 poz. 1153). Pomoc społeczna od dnia 1 maja 2004r. funkcjonuje na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2025r., poz. 1214). W art. 16b znajdujemy zapis, że gmina opracowuje strategię rozwiązywania problemów społecznych. Strategia, o której mowa w ustawie powinna zawierać w szczególności:

- 1) Diagnozę sytuacji społecznej;
- 2) Prognozę zmian w zakresie objętym strategią;
- 3) Określenie:
 - a. celów strategicznych projektowanych zmian,
 - b. kierunków niezbędnych działań,
 - c. sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
 - d. wskaźników realizacji działań.

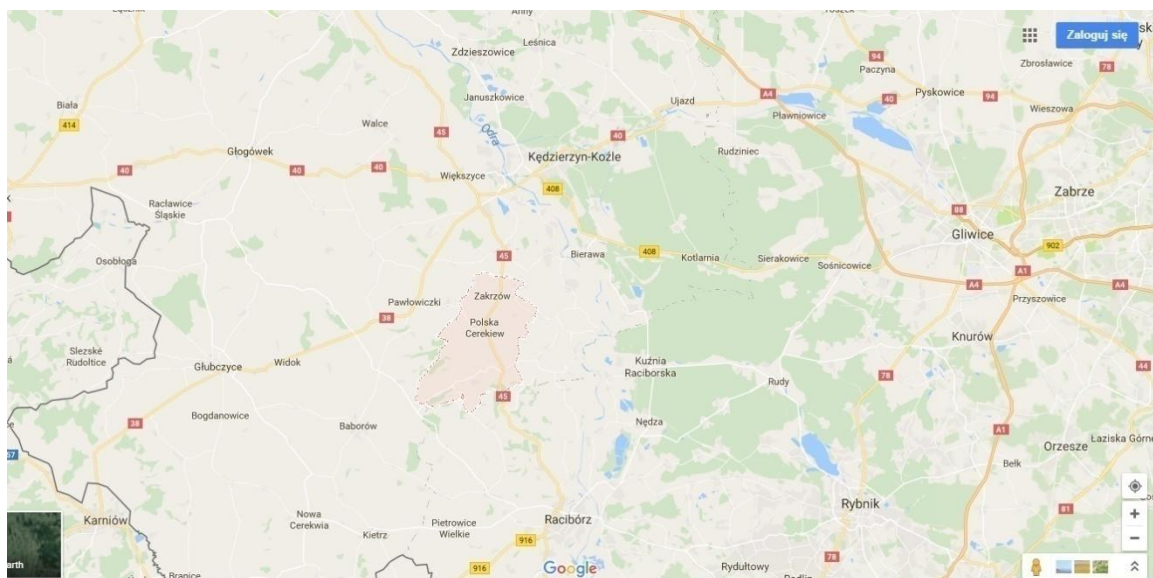
Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym dokument Strategii jest uchwalany przez Radę Gminy Polska Cerekiew, gdyż do wyłącznej właściwości Rady Gminy należy przyjmowanie programów rozwoju (w tym strategii). Wykonanie zapisów tego dokumentu należy do kompetencji Wójta Gminy Polska Cerekiew. Zadania z pomocy społecznej realizowane są przez jednostkę organizacyjną – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi, który prowadzi działalność na podstawie Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi, przyjętego Uchwałą nr IX/50/2025 Rady Gminy Polska Cerekiew z dnia 20 lutego 2025r.

2. Ogólna charakterystyka Gminy Polska Cerekiew

2.1 Opis gminy

Polska Cerekiew jest gminą wiejską, zlokalizowaną w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim. Gmina położona jest w południowo-wschodniej części województwa opolskiego, w dolinie małego dopływu Odry - Wrońska Woda, w regionie Niziny Śląskiej, na przejściu dwóch subregionów: od zachodu Płaskowyżu Głubczyckiego i od wschodu Niecki Kozielskiej. Powierzchnia gminy wynosi 60 km². Obejmuje swym zasięgiem 13 sołectw: Ciężkowice, Dzielawy, Grzędzin, Jaborowice, Koza, Ligota Mała, Łaniec, Mierzęcín, Polska Cerekiew, Połowa, Witosławice, Wronin, Zakrzów. Podając za GUS gminę zamieszkuje ogółem 3 714 osób (stan na koniec grudnia 2024).

Rysunek 1 Polska Cerekiew – mapa lokalizacyjna

Źródło: www.google.pl/maps

Gmina Polska Cerekiew położona jest w bezpośredniej bliskości drogi krajowej nr 45 relacji Zgorzelec - Opole - Pszczyna, około 40 km od zjazdu z autostrady A4, dlatego dojazd z miast Dolnego i Górnego Śląska oraz Wielkopolski jest bardzo dogodny, a jej lokalizacja w obszarze południowo-zachodniej Polski stwarza doskonałą możliwość bezpośrednich kontaktów z krajami sąsiednimi.

Gmina położona jest również na obszarze subregionu kędzierzyńsko-kozielskiego, do którego należą samorządy powiatu strzeleckiego i kędzierzyńsko-kozielskiego. Samorządy stanowiące Subregion Kędzierzyńsko-Kozielski dnia 5 czerwca 2013 roku zawarły „Porozumienie o współpracy partnerskiej gmin i powiatów Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego”. Współpraca w ramach Subregionu pozwala na realizację

wielu wspólnych przedsięwzięć (w tym z zakresu pomocy społecznej), współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

Rysunek 2 Mapa Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego

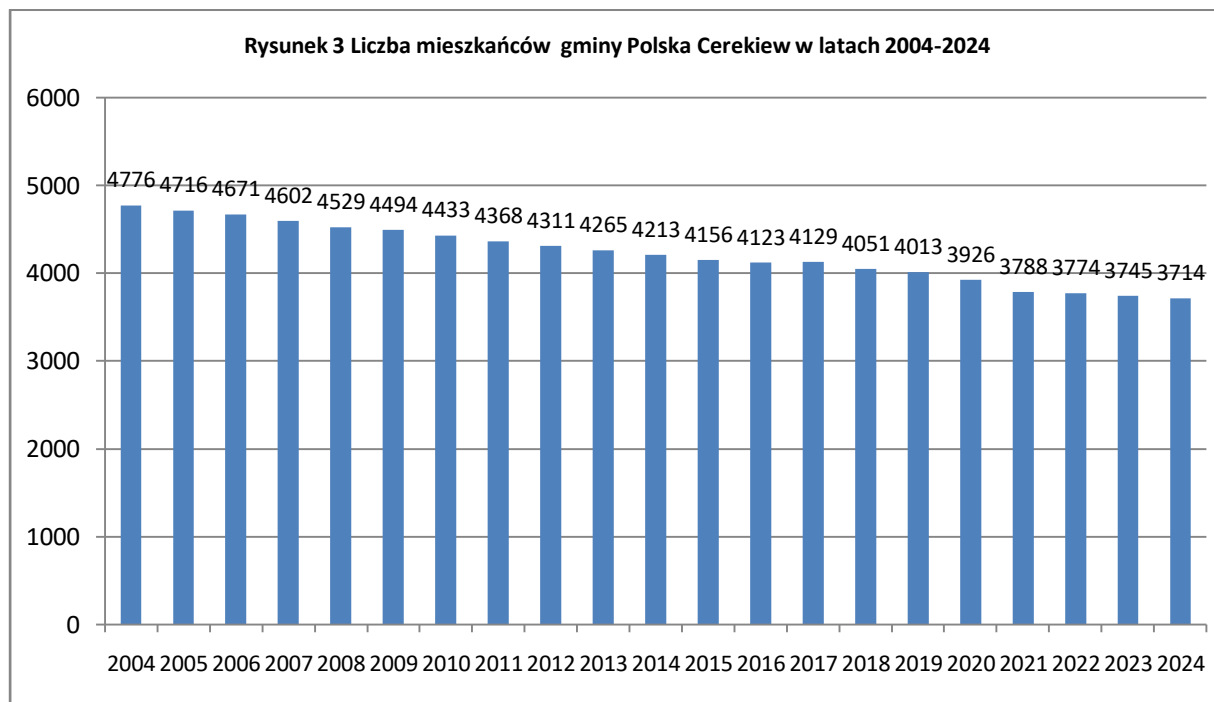

Źródło: Opracowanie własne

2.2 Sytuacja demograficzna Gminy Polska Cerekiew

Podając za GUS liczbę mieszkańców w gminie Polska Cerekiew na koniec 2024 roku wyniosła 3 714 (faktyczne miejsce zamieszkania). Na ogólną liczbę mieszkańców 1 809 to mężczyźni, a 1 905 to kobiety. Cechą charakterystyczną gminy jest stały spadek liczby mieszkańców. W 2004 roku liczba mieszkańców wynosiła 4 776, w 2024 roku już 3 714 – to jest spadek o 1 062 osób (co stanowi 28% aktualnej liczby mieszkańców).

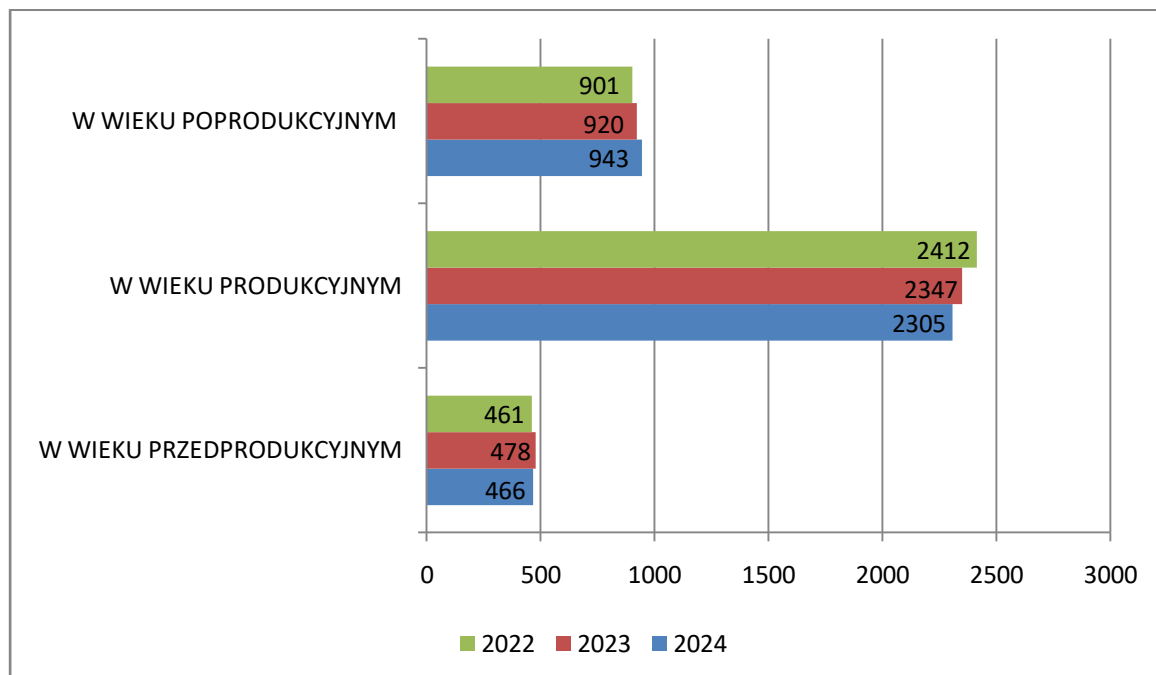
Rysunek 3 Liczba mieszkańców gminy Polska Cerekiew w latach 2004-2024

Źródło: GUS

Przyczyną spadku liczby mieszkańców jest zarówno niski przyrost naturalny, jaki i ujemny bilans migracji. Spadek liczby mieszkańców jest jednym z wielu problemów demograficznych w gminie Polska Cerekiew. Charakterystyczna jest również dynamiczna zmiana w zakresie struktury społecznej. Polega na stałym wzroście odsetka osób w wieku poprodukcyjnym. Zmiany w strukturze społecznej powodują presję budżetową i społeczną na instytucje publiczne, wywołaną rosnącą liczbą osób starszych.

Rysunek 4 Liczba mieszkańców Polskiej Cerekwi według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2022-2024

Źródło: GUS

Gminę Polska Cerekiew charakteryzuje bardzo niski przyrost naturalny (różnica między urodzeniami a zgonami). W 2024 roku przyrost naturalny wyniósł – (minus) 5,63 na każde tysiąc mieszkańców. Na uwagę zasługuje bardzo niska liczba urodzeń – w 2024 roku było to tylko 5,63 na 1000 mieszkańców.

Tabela 1 Urodzenia, zgony i przyrost naturalny na 1000 mieszkańców w Polskiej Cerekwi na lata 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Urodzenia żywe na 1000 ludności	7,92	7,57	6,10	8,24	5,63
Zgony na 1000 ludności	16,61	17,50	14,58	9,04	11,26
Przyrost naturalny na 1000 ludności	- 8,69	- 9,92	- 8,48	- 0,80	- 5,63

Źródło: GUS

Wskaźnik obciążenia demograficznego pokazuje przekrojowo stopień nasilenia niekorzystnych zjawisk demograficznych na danym obszarze. Dla gminy Polska Cerekiew wskaźnik liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym jest wyjątkowo niekorzystny i wynosi 168,7. Dla porównania

wskaźnik ten w skali powiatu wynosi 191,1 a 132,1 w skali kraju. Wskaźnik ten obrazuje bardzo wysoki stopień starzenia się społeczeństwa w gminie Polska Cerekiew.

Tabela 2 Wskaźnik obciążenia demograficznego – analiza porównawcza, stan na koniec 2024 roku

Obszar	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
	[osoba]	[osoba]	[osoba]
Polska	71,7	132,1	40,8
Woj. opolskie	70,5	153,9	42,8
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	73,4	191,1	48,2
Polska Cerekiew	67,9	168,7	42,6

Źródło: GUS

2.3 Podmioty gospodarcze

Gmina Polska Cerekiew jest gminą typowo rolniczą. Użytki rolne zajmują około 85% ogólnej powierzchni. Przeważają gleby klasy II, IIIa i IIIb. W rolnictwie pracuje około 60% czynnych zawodowo mieszkańców. Największym zakładem Przemysłowym jest Cukrownia „Cerekiew” S.A. w Ciężkowicach. Ponadto działalność prowadzi Spółka z o.o. BLATTIN POLSKA oraz firma Młyn-Pol. W gminie jest 410 indywidualnych gospodarstw rolnych oraz Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna we Wroninie, Gospodarstwo Rolne Sp. z o.o. w Ciężkowicach, Przedsiębiorstwo Rolno-Usługowe „Romarol” s.c. w Steblowie. W Polskiej Cerekwi prowadzi działalność powiatowy oddział Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, obsługujący rolników z całego powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego.

Tabela 3 Podmioty gospodarki narodowej - wskaźniki 2024 rok

Samorząd	Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców
Powiat kędzierzyńsko-kozielski	1136	79	4,07
Kędzierzyn-Koźle	1319	87	3,77
Bierawa	845	66	4,13
Cisek	790	62	4,56
Pawłowiczki	751	56	5,04
Polska Cerekiew	652	47	5,39
Reńska Wieś	972	78	4,29

Źródło: GUS

Podając za GUS, na koniec 2024 roku w gminie Polska Cerekiew działalność prowadziło 242 podmiotów wpisanych do rejestru REGON (Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej). Z tej liczby 176 to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ze względu na rolniczy charakter, gmina Polska Cerekiew posiada niski wskaźnik przedsiębiorczości wyrażony liczbą podmiotów wpisanych do rejestru REGON w relacji do liczby mieszkańców. W Polskiej Cerekwi wynosi on 652 i jest najniższy w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim. Na polu gospodarki i rynku pracy gmina Polska Cerekiew posiada bardzo silne powiązania z miastem Kędzierzyn-Koźle - silnym ośrodkiem przemysłowym województwa opolskiego.

3. Diagnoza problemów społecznych

Punktem wyjścia dla rozważań dotyczących problemów społecznych w gminie Polska Cerekiew jest analiza danych dotyczących powodów przyznawania pomocy społecznej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi. Dane pokazują wyraźnie, że najpoważniejszym problemem społecznym w gminie jest bezrobocie. Największa liczba rodzin w gminie otrzymuje pomoc społeczną, właśnie z tego powodu. W 2024 roku 32 rodziny otrzymały stosowną pomoc, która jest konsekwencją problemów wynikłych z braku zatrudnienia. Kolejnymi w skali częstotliwości występowania

problemami społecznymi w gminie jest niepełnosprawność, długotrwała choroba, ubóstwo, bezdomność i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Sporadycznie przyznawana jest pomoc z powodu alkoholizmu.

Tabela 4 Liczba rodzin według powodów przyznawania pomocy społecznej w Polskiej Cerekwi 2021-2024

Powód	2021	2022	2023	2024
Ubóstwo	7	3	3	6
Sieroctwo	0	0	0	0
Bezdomność	1	2	2	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1	2	2	2
Bezrobocie	48	39	40	32
Niepełnosprawność	17	15	15	14
Długotrwała choroba	13	10	10	15
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	4	4	2	2
Przemoc w rodzinie	0	0	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
Alkoholizm	2	2	1	1
Narkomania	0	0	0	1
Trudności po opuszczeniu zakładu karnego	1	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0
Zdarzenie losowe	1	0	0	1
Sytuacja kryzysowa	0	0	1	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	5	0

Źródło: GOPS w Polskiej Cerekwi

3.1 Bezrobocie

Na przestrzeni lat 2021-2024 ogólna liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie Polska Cerekiew zmalała.

Tabela 5 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Polska Cerekiew według wybranych kategorii na lata 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	128	104	113	97
w tym				
Długotrwale bezrobotni	75	64	68	59
Powyżej 50 roku życia	45	32	29	29
Korzystający ze świadczeń z pomocy społecznej	11	13	8	8
Niepełnosprawni	13	12	12	10

Źródło: PUP Kędzierzyn-Koźle

Zgodnie z danymi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Polskiej Cerekwi na przestrzeni lat 2021-20245 liczna rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia ma tendencję spadkową.

3.2 Niepełnosprawność

Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997r. (Dz. U. 2025r. poz. 913 z późn. zm.) niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Ustalono są trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

W Powiecie Kędzierzyńsko-Kozielskim wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności działający przy Starostwie Powiatowym w Kędzierzynie-Koźlu. Do zadań Zespołu należy wydawanie orzeczeń o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia oraz wydawanie orzeczeń o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia.

Choroba i niepełnosprawność są to czynniki, które w znacznym stopniu prowadzą do pogorszenia sytuacji finansowej każdej rodziny bez względu na jej przynależność społeczno-zawodową i miejsce zamieszkania. Przyczyną takiej sytuacji są duże wydatki związane z leczeniem rehabilitacją i różnego rodzaju świadczeń - będących udziałem rodzin, w których żyją osoby z ograniczoną sprawnością fizyczną lub psychiczną. Innym

efektem takiej sytuacji jest ograniczenie dochodów - utrata pracy i renta inwalidzka osoby niepełnosprawnej, jak również ograniczenie aktywności zawodowej i możliwości zarobkowych innych członków rodziny zobowiązanych do świadczeń opiekuńczych.

Oficjalne statystyki prowadzone przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu, w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim w 2024 roku wydano 1 722 orzeczeń o niepełnosprawności. Niestety nie było możliwości wyszczególnienia osób niepełnosprawnych pochodzących z gminy Polska Cerekiew. Najwięcej decyzji przyznawanych jest w zakresie umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. W 2024 roku wydano 131 orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla dzieci. Całościowo w latach 2021-2024 wydano 5 895 orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

Tabela 6 Liczba wydanych decyzji o niepełnosprawności w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim w latach 2021 - 2024

Kategoria	2021	2022	2023	2024
Liczba osób niepełnosprawnych (ogółem w powiecie)	1118	1491	1564	1722
w tym:				
ze znacznym stopniem	279	355	484	517
z umiarkowanym stopniem	461	585	608	697
z lekkim stopniem	291	457	353	377
niepełnosprawności (dzieci)	87	94	119	131

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Problemami osób niepełnosprawnych z terenu gminy zajmują się:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu,
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności działający przy Starostwie Powiatowym w Kędzierzynie-Koźlu,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi.

W 2024 roku 14 rodzin z terenu gminy Polska Cerekiew skorzystało z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności jednego z jego członków.

Według informacji pozyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu w latach 2021-2024, 5 osób z terenu gminy Polska Cerekiew korzystało ze wsparcia Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (bez względu na formę).

3.3 Sytuacja ludzi starszych, samotnych i chorych

Zjawisko starzenia się społeczeństwa jest szczególnie widoczne w gminie Polska Cerekiew. Podając za GUS na koniec 2024 roku osoby w wieku poprodukcyjnym stanowiły 25,39 % ogółu mieszkańców. W populacji gminy liczącej 3 714 osób, 943 to osoby w wieku 65 i więcej dla mężczyzn i 60 dla kobiet. Do głównych problemów ludzi starszych, z którymi stykają się także seniorzy z gminy Polska Cerekiew należą m.in.:

- problemy zdrowotne, niepełnosprawność i co za tym idzie wysokie koszty leczenia,
- samotność w związku z zanikaniem schematu rodzin kilkupokoleniowych, słaby kontakt z najbliższymi, migracje dzieci i wnuków,
- ograniczona mobilność,
- duże obciążenie budżetu związane z utrzymaniem domu,
- trudności w dostosowaniu się do nowych warunków rynkowych,
- stereotyp człowieka starego - nieaktywnego i bezużytecznego,
- ograniczenia w korzystaniu z technologii internetowych.

Tabela 7 Odpłatność gminy Polska Cerekiew za pobyt w domu pomocy społecznej w latach 2021-2024

Rok	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2021	12	97	255 560	12	12
2022	12	119	356 822	12	13
2023	14	130	419 121	14	14
2024	11	127	511 392	11	11

Źródło: GOPS w Polskiej Cerekwi

Jedną z instytucji świadczących pomoc tej grupy mieszkańców jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi. Oprócz pomocy w postaci pracy socjalnej (tj. rozwiązywania różnego rodzaju problemów życiowych tych ludzi) udziela pomocy w formie świadczeń pieniężnych i w naturze, pomoc w umieszczeniu osób wymagających stałej opieki i pielęgnacji w domach pomocy społecznej.

W 2024 roku gmina Polska Cerekiew zapłaciła 511 392 zł z tytułu pobytu mieszkańców w domach pomocy społecznej.

Na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego funkcjonują trzy Domy Pomocy Społecznej (w Sławęcicach, Kędzierzynie-Koźlu i Jakubowicach). W Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego na lata 2023-2030 znajdujemy zapis, że aktywność i integracja społeczna seniorów stanowią niezwykle ważny i wymagający obszar dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Dzięki postępowi medycznemu żyjemy coraz dłużej, coraz dłużej chcemy być aktywni i korzystać z życia w pełni. Pomimo tego w starszych osobach często nie dostrzega się potencjału i korzyści płynących dla społeczności lokalnej, należy pamiętać, że to właśnie seniorzy dzięki swej wiedzy i życiowemu doświadczeniu mogą stanowić niezwykle cenne źródło nauki dla młodych pokoleń. Równie często projektując infrastrukturę rekreacyjną pomija się potrzeby osób starszych, co negatywnie wpływa na ich samopoczucie, a co za tym idzie – na ich odbiór przez resztę społeczeństwa. Należy kreować zupełnie nowy wizerunek osoby starszej, jako osoby aktywnej, sprawnej i będącej pełnoprawnym obywatelem społeczności lokalnej. Zaleca się, aby takie działania były podejmowane również lokalnie w gminie Polska Cerekiew.

3.4 Problemy opiekuńczo - wychowawcze

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest jednym z powodów, dla których można ubiegać się o pomoc społeczną. W 2024 roku w gminie Polska Cerekiew z tej pomocy skorzystało 2 rodziny. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest związana z zakłóceniem w pełnieniu ról rodzicielskich i wychowawczych przez rodziców lub opiekunów. Bezradność występuje często w parze z nadużywaniem alkoholu, przemocą w rodzinie, niezaradnością, bezrobociem. Społecznym skutkiem występowania zjawiska bezradności opiekuńczo-wychowawczej są konflikty rodzinne, przemoc i agresja, problemy w nauce, słaby start edukacyjny, wzrost przestępczości dzieci i młodzieży, przenoszenie złych wzorców na bieżące i przyszłe zachowania młodych ludzi. Problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dotyczy w głównej mierze rodzin niepełnych, gdzie opiekę nad dziećmi sprawuje tylko jedno z rodziców. Rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz dziecku z tej rodziny udziela się pomocy finansowej, pracy socjalnej, poradnictwa specjalistycznego, a jeśli to konieczne zapewnienia dziecku opieki i wychowania poza rodziną, poprzez umieszczenie w rodzinie zastępczej lub placówce opiekuńczo-wychowawczej. Jedną z form pracy z rodziną w kryzysie jest objęcie jej wsparciem asystenta rodziny.

3.5 Uzależnienia

Innym problemem społecznym dotyczącym mieszkańców gminy Polska Cerekiew jest uzależnienie od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych. Alkoholizm jest chorobą polegającą na kontynuacji spożycia alkoholu przez daną osobę, pomimo że powoduje to problemy w jakiegokolwiek dziedzinie życia. W 2024 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi udzielił wsparcia 1 rodzinie w wyniku alkoholizmu.

Na terenie Polskiej Cerekwi prowadzi działalność Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA). Komisja działa na podstawie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023r. poz. 2151 z późn. zm.).

Tabela 8 Działalność GKRPA w Polskiej Cerekwi w 2024 roku

Wskaźnik	Liczba
Liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno - motywacyjne w związku z nadużywaniem alkoholu	6
Liczba wniosków skierowanych do sądu w związku z nadużywaniem alkoholu	2
Liczba zatrzymań osób nietrzeźwych w pomieszczeniach policyjnych	6
Liczba dzieci uczestniczących w szkolnych programach profilaktycznych	268

Źródło: Urząd Gminy Polska Cerekiew

W 2024 roku Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych we współpracy ze szkołami podstawowymi na terenie gminy zrealizowała programy profilaktyczne rekomendowane i nierekomendowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom. Zrealizowano program pt. „DEBATA”, w którym brali udział uczniowie szkół podstawowych w Polskiej Cerekwi i we Wroninie. W spotkaniu wzięło udział 79 uczniów. Celem programu było wzmocnienie wśród uczestników chroniących takich jak: postawy proabstynenckie dążące do pozytywnych kontaktów z osobami dorosłymi dbającymi o abstynencję, akceptację względem szkoły, jako placówki promującej zdrowy styl życia, a także wskazywanie moralnych aspektów trzeźwości i co za tym idzie ochrona przed podejmowaniem kolejnych zachowań ryzykownych.

Zorganizowano również program pt. „UNPLUGGED” dla uczniów szkoły podstawowej w Polskiej Cerekwi, w którym wzięło udział 9 uczniów. Celem programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki) przez młodzież w wieku 12-14 lat.

Przeprowadzono również program pt. „Apteczka Pierwszej Pomocy” dla uczniów szkoły podstawowej w Polskiej Cerekwi, w którym wzięło udział 32 uczniów. Głównym celem programu jest rozwijanie u uczniów w wieku 8-12 lat umiejętności radzenia sobie ze stresem i trudnościami, a także kształtowanie postaw optymizmu, empatii, wytrwałości i wiary w siebie.

Zrealizowano warsztaty w szkole podstawowej we Wroninie pt. „Granice” profilaktyka przeciwdziałania przemocy w szkole i mowie nienawiści „hejtowaniu”, udział wzięło 70 uczniów. Warsztaty poruszały kwestię hej tu, który stanowi ogromny problem w przestrzeni publicznej. Konsekwencje zjawiska hejtingu w odniesieniu do dzieci i młodzieży szkolnej mogą być bardzo poważne. Dlatego warto o tym rozmawiać w taki sposób, aby od najmłodszych lat kształtować wrażliwość społeczną oraz postawę szacunku, empatii w stosunku do innych. Istotne jest wytłumaczenie i pokazanie dziecku, jakie konsekwencje wiążą się ze stosowaniem hej tu i przemocy względem kolegów i koleżanek.

Zorganizowano również warsztaty w szkole podstawowej w Polskiej Cerekwi pn. „Dobrostan psychiczny – czyli jak dbać o siebie?” skierowany był dla uczniów klas IV-VIII, w których udział wzięło 78 uczniów. Warsztaty prowadzone były w sposób komunikatywny i interesujący, dopasowany do potrzeb szkoły. Poruszano m.in. tematy stresu i jego wpływu na zdrowie psychiczne, niskiej samooceny, jak radzić sobie, gdy koledzy nas nie akceptują, opierania się presji podejmowania zachowań ryzykownych, zaburzeń psychicznych występujących u młodzieży i młodych dorosłych w tym zaburzeń nastroju i depresji oraz uzależnień. Ponadto informowano gdzie można zwrócić się o pomoc w przypadku dostrzeżenia u siebie lub u kolegów objawów zagrażających w zdrowi psychicznym.

Na terenie gminy w 2024 r. działało 10 punktów sprzedaży alkoholu. Sprzedaż detaliczną prowadziło 7 punktów handlowych, działalność gastronomiczna prowadzona jest w 3 punktach. Na jeden punkt przypada 315 dorosłych mieszkańców. Liczba punktów w porównaniu z rokiem 2023 nie uległa zmianie.

3.6 Przemoc domowa

Zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2024r. poz. 1673) przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się celowe działanie lub zaniechanie powodujące naruszenie praw lub dóbr osobistych osób najbliższych, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność (w tym seksualną), powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Tabela 9 Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową w Polskiej Cerekwi w latach 2023-2024

Kategoria	2023	2024
Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie	27	16
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskie Karty	7	5
Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę Niebieskie Karty	6	4
Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty z uwagi na brak zasadności prowadzenia	1	2
Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty z uwagi na ustanie przemocy	4	0
Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty	5	2

Źródło: GOPS w Polskiej Cerekwi

W 2024 roku w Polskiej Cerekwi przemocą domową dotkniętych było 16 osób, a dla 4 rodzin wszczęto procedurę Niebieskiej Karty. Ofiarami przemocy są zazwyczaj kobiety i dzieci, rzadziej mężczyźni. Natomiast w stosunku do dzieci przemoc stosują obydwie rodzice. Oboje są sprawcami zaniedbań, jednak z bieżącej pracy pracowników socjalnych wynika, że w większym procencie to mężczyźni zostawiają swoje rodziny, unikając łożenia na ich utrzymanie i odpowiedzialności za wychowanie dzieci.

Podając za danymi Komendy Powiatowej Policji w Kędzierzynie-Koźlu w 2024 roku na terenie gminy przeprowadzono 27 interwencje domowe w skutek, których 6 osób umieszczono w izbie wytrzeźwień.

Tabela 10 Liczba interwencji domowych i sprawców umieszczonych w izbie wytrzeźwień z Polskiej Cerekwi w 2021-2024

Kategoria	2021	2022	2023	2024
Liczba interwencji domowych	30	26	25	27
Liczba sprawców interwencji umieszczonych w izbie wytrzeźwień	8	6	5	6

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Kędzierzynie-Koźlu dane za lata 2021-2024

W Powiecie kędzierzyńsko-kozielskim prowadzi działalność Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, który jest stacjonarną placówką pomocową dostępny przez całą dobę. Zapewnia profesjonalną pomoc osobom doznającym przemocy, zamieszkałym na terenie powiatu.

4. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia 75 osobom w 59 rodzinach. Całkowita liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną wyniosła 97. Osoby, którym udzielono pomocy społecznej stanowią 2,02 % ogółu mieszkańców gminy. Większość korzystających z pomocy społecznej uzyskuje wsparcie finansowe (42 na 75 osoby). W latach 2021 – 2024 liczba osób korzystających z pomocy społecznej maleje – z 88 do 75.

Tabela 11 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w gminie Polska Cerekiew 2021-2024

Wskaźnik	2021	2022	2023	2024
osoby i rodziny, którym udzielono pomocy i wsparcia				
Liczba osób	88	75	75	75
Liczba rodzin	78	61	63	59

Liczba osób w rodzinach	147	114	102	97
osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie pieniężne				
Liczba osób	72	52	55	42
Liczba rodzin	71	52	55	42
Liczba osób w rodzinach	136	93	92	66
osoby i rodziny, którym przyznano świadczenie niepieniężne				
Liczba osób	21	28	25	41
Liczba rodzin	17	19	19	30
Liczba osób w rodzinach	39	49	41	61

Źródło: GOPS w Polskiej Cerekwi

Wydatki budżetu gminy Polska Cerekiew na pomoc społeczną (wydatki w Dziale 852 - Pomoc społeczna) w 2024 roku wyniosły 3 945 637,00 zł. Budżet Gminy na pomoc społeczną w 2024 roku był wyższy niż w 2023 roku.

Tabela 12 Wydatki na pomoc społeczną w Polskiej Cerekwi w latach 2023-2024

Rok	Ogólne wydatki na pomoc społeczną
2023	2 963 980,00
2024	3 945 637,00

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej w gminie Polska Cerekiew

4.1 Świadczenia rodzinne

W 2024 roku 107 rodzin z Polskiej Cerekwi pobierały świadczenia rodzinne. Do świadczeń rodzinnych zalicza się również tzw. becikowe - dlatego liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne jest większa niż liczba rodzin objętych pomocą społeczną. Świadczeniami rodzinnymi są zasiłek rodzinny (wraz z dodatkami), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne i zasiłek dla opiekuna, świadczenie rodzicielskie, świadczenie za życiem. Spośród korzystających z zasiłku rodzinnego, najliczniejszą grupę stanowią rodziny z jednym dzieckiem.

Tabela 13 Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w Polskiej Cerekwi w latach 2021-2024

Wskaźnik	2021	2022	2023	2024
Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne	108	107	98	107
Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny	32	29	15	17
w tym				
na 1 dziecko	13	12	1	7
na 2 dzieci	11	8	7	3
na 3 dzieci	6	6	5	6
na 4 i więcej dzieci	2	3	2	1

Źródło: GOPS w Polskiej Cerekwi

W 2024 roku łączna kwota wydatków na świadczenia rodzinne finansowane z budżetu państwa wyniosły 1 361 002 zł, z tego najwięcej – 1 180 053 zł przeznaczono na świadczenia opiekuńcze (tj. świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny).

Tabela 14 Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej budżetu państwa w latach 2021-2024

Wskaźnik	2021	2022	2023	2024
Zasiłki rodzinne z dodatkami	138 818	125 561	119 910	105 110
Świadczenie za życiem	-	-	4 000	4 000
Świadczenia opiekuńcze	490 966	559 443	700 092	1 180 053
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (becikowe)	13 000	13 000	13 000	9 000
Świadczenie rodzicielskie	98 846	92 367	60 062	62 839
Razem	741 630	790 371	897 064	1 361 002

Źródło: GOPS w Polskiej Cerekwi

4.2 Wydatki na świadczenia pomocy społecznej

W 2024 roku z pomocy społecznej udzielono wsparcia 75 osobom. Liczba osób korzystających z tej formy pomocy w ostatnich trzech latach utrzymuje się na tym samym poziomie. Kwota, którą przeznaczono na świadczenia w 2024 roku wynosi 423 575 zł. Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane

dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. Od dnia 1 stycznia 2024 r. dla osoby samotnie gospodarującej jest nim dochód nieprzekraczający kwoty 1.010,00 zł, natomiast dla osoby w rodzinie - kwota 823,00 zł.

Tabela 15 Udzielone świadczenia w latach 2021 - 2024

Wskaźnik	2021	2022	2023	2024
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	88	75	75	75
Kwota świadczeń zł	376 255	378 032	392 455	423 575
Liczba rodzin	78	61	63	59
Liczba osób w rodzinach	147	114	102	97

Źródło: GOPS w Polskiej Cerekwi

Zasiłki stałe z pomocy społecznej pobiera 11 osób, zasiłki okresowe - 27. Największa liczba rodzin - 27 pobiera zasiłki okresowe. Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie. Zasiłki celowe w 2024 roku pobrało 23 osoby. Zasiłek celowy przyznawany jest na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Tabela 16 Udzielone świadczenia Polska Cerekiew w 2024 roku

Wskaźnik	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłki stałe - ogółem	11	116	109 175	11	11
Zasiłki okresowe - ogółem	27	193	82 639	27	46
Schronienie	8	40	76 060	8	8
Posilek	21	2 092	9 926	10	40
Usługi opiekuńcze - ogółem	12	3 208	118 061	12	13
Zasiłek celowy -	1	1	1 064	1	1

zdarzenie losowe					
Zasilek celowy - sprawienie pogrzebu	0	0	0	0	0
Inne zasilki celowe i w naturze	23	45	26 650	23	37
Praca socjalna	X	X	X	35	54
Razem	103	5 695	423 575	127	210

Źródło: GOPS w Polskiej Cerekwi

Szczególną formą udzielanej pomocy społecznej jest praca socjalna świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. W Polskiej Cerekwi z tej formy wsparcia skorzystało 7 rodzin.

4.3 Świadczenie wychowawcze 500+

Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wprowadziła możliwość nabywania prawa do świadczenia wychowawczego (tzw. 500+). W latach 2016-2018 świadczenie wychowawcze było przyznawane ze względu na dochód, kryterium dochodowe wynosiło 800,00 zł na osobę w rodzinie. Od lipca 2019r. świadczenie wychowawcze przyznawane było bez dochodu na każde dziecko do ukończenia 18 roku życia. Do maja 2022 roku wypłacono świadczenie wychowawcze w formie pieniężnej na 475 dzieci, na łączną kwotę 237.548,40 zł na podstawie decyzji przyznanych w 2021r. Świadczenie wychowawcze podlega przepisom koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Decyzje podlegające koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego wydaje Wojewoda Opolski, natomiast realizacją wypłat tych świadczeń zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi.

Od 1 stycznia 2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych podjął obsługę i wypłatę świadczenia wychowawczego.

Tabela 17 Realizacja programu 500 + w gminie Polska Cerekiew w 2022 roku

Wyszczególnienie	Liczba/kwota
Liczba świadczeń wychowawczych (przyznanych decyzją) należnych (przysługujących)	475
Poniesione wydatki z budżetu państwa na świadczenia wychowawcze (bez kosztów obsługi i wdrożenia)	237.548,40 zł

Źródło: GOPS w Polskiej Cerekwi

4.4 Program Czyste Powietrze

Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 października 2020r. w sprawie określenia wzoru żądania wydania zaświadczenia o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka gospodarstwa domowego osoby fizycznej oraz wzoru tego zaświadczenia (Dz.U. z 2020r. poz. 1713) daje możliwość skorzystania z programu Czyste Powietrze. Jest to kompleksowy program, którego celem jest zmniejszenie lub uniknięcie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery przez domy jednorodzinne. Program skupia się na wymianie starych pieców i kotłów na paliwo stałe oraz termomodernizacji budynków jednorodzinnych by efektywnie zarządzać energią. Działania te nie tylko pomogą chronić środowisko, ale dodatkowo zwiększą domowy budżet, dzięki oszczędnościom finansowym.

Program skierowany jest do osób fizycznych będących właścicielami/współwłaścicielami domów jednorodzinnych/wydzielonych lokali mieszkalnych. Dotacje są udzielane za pośrednictwem szesnastu Wojewódzkich Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW).

Program przewiduje dofinansowania na:

- źródło ciepła – wymianę, zakup, montaż,
- instalację centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej,
- wentylację mechaniczną z odzyskiem ciepła,
- mikroinstalację fotowoltaiczną,
- ocieplenie przegród budowlanych,
- stolarkę drzwiową i okienną,

- dokumentację (audyt energetyczny, dokumentacja projektowa).

4.5 Składki na ubezpieczenia

Pomoc społeczna obejmuje również wsparcie w opłacaniu ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i te pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy. W 2024 roku z środków z budżetu państwa wydano na ten cel kwotę 147 949 zł.

Tabela 18 Wydatki na składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w Polskiej Cerekwi 2021-2024

Wskaźnik	2021	2022	2023	2024
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	67 187	85 494	116 381	187 312
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	179 918	23 382	31 568	54 811
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	6 995	-	-	-
Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	2 288	-	-	-
Razem	256 388	108 876	147 949	242 123

Źródło: GOPS w Polskiej Cerekwi

4.6 Dodatki mieszkaniowe

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Uprawnienia do przyznawania dodatków mieszkaniowych posiadają osoby spełniające następujące warunki:

WARUNEK 1

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom mieszkającym w lokalach, do których mają tytuł prawny. Przysługuje również osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego, oczekującym na przysługujący im (przyznany wyrokiem sądu) lokal zamienny lub socjalny.

WARUNEK 2

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, jeżeli w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku o jego przyznanie średni miesięczny dochód przypadający na jednego członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy nie przekroczył w gospodarstwie:

- 1) jednoosobowym - 40%,
- 2) wieloosobowym - 30%

- przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, obowiązującego w dniu złożenia wniosku.

Za dochód uważa się dochód w rozumieniu art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2025r. poz. 1208).

WARUNEK 3

Dodatek mieszkaniowy przysługuje, gdy powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego nie przekracza normatywnej powierzchni o więcej niż 30% albo 50% pod warunkiem, że udział powierzchni pokoi i kuchni w powierzchni użytkowej tego lokalu nie przekracza 60%.

Normatywną powierzchnię lokalu powiększa się o 15 m² jeżeli:

- w lokalu zamieszkuje osoba poruszająca się na wózku inwalidzkim,
- w lokalu zamieszkuje osoba niepełnosprawna, której niepełnosprawność wymaga zamieszkiwania w oddzielnym pokoju.

W 2024 roku w gminie Polska Cerekiew wypłacono kwotę 18 029 zł z tytułu dodatków mieszkaniowych.

Tabela 19 Dodatki mieszkaniowe - liczba i kwoty w latach 2021-2024

	2021	2022	2023	2024
Liczba [szt.]	111	97	70	85
Kwota [zł]	18 651	16 290	18 674	18 029

Źródło: GUS

4.7 Dodatki energetyczne

Dodatek energetyczny jest ryczałtowym świadczeniem, które od 1 stycznia 2014 r. przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej, czyli osobie pobierającej dodatek mieszkaniowy, będącej stroną umowy kompleksowej (umowa na przesyłanie i sprzedaż energii elektrycznej) lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkującej w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Dodatek energetyczny jest formą pomocy mającą na celu częściową rekompensatę kosztów ponoszonych z tytułu opłat za energię elektryczną. Wysokość dodatku energetycznego obowiązująca od dnia 1 maja 2021r. do dnia 30 kwietnia 2022r. dla gospodarstwa domowego:

1. prowadzonego przez osobę samotną wynosi 12,09 zł/miesiąc;
2. składającego się z 2 do 4 osób wynosi 16,79 zł/miesiąc;
3. składającego się z co najmniej 5 osób wynosi 20,15 zł/miesiąc.

Powyższe kwoty wynikają z Obwieszczenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 16 kwietnia 2021r. w sprawie wysokości dodatku energetycznego obowiązującej od dnia 1 maja 2021r. do dnia 30 kwietnia 2022 r. (Dz.U z 2021r. poz. 393).

W 2022 roku w gminie Polska Cerekiew wypłacono kwotę 105,00 zł z tytułu dodatków energetycznych, w tym poniesiono koszty obsługi.

4.8 Realizacja rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu"

Gmina Polska Cerekiew bierze udział w realizacji wieloletniego rządowego programu w zakresie dożywiania pod nazwą „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024–2028.

Tabela 20 Realizacja wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” w gminie Polska Cerekiew 2023-2024

	2023	2024
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	50	38
Liczba rodzin	44	27
Liczba osób w rodzinach	96	65
Liczba świadczeń	1 739	2 168
Kwota świadczeń	30 000	15 000

Źródło: GOPS w Polskiej Cerekwi

Celem Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028 jest zapewnienie wsparcia w formie posiłków dla dzieci przedszkolnych i szkolnych oraz dla osób starszych i niepełnosprawnych znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej.

W 2024 roku na ten cel przeznaczono kwotę 15 000 zł z tego 6 000 zł ze środków własnych a 9 000 zł ze środków zleconych, przyznając świadczenie 38 osobom.

4.9 Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2025r., poz. 438 z późn. zm.). Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 1.000zł miesięcznie. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. W 2024 roku w gminie Polska Cerekiew z funduszu alimentacyjnego wypłacono 72 500 zł. Wsparcie tego rodzaju otrzymało 6 rodzin.

Tabela 21 Realizacja funduszu alimentacyjnego w Gminie Polska Cerekiew w latach 2021-2024

Wskaźnik	2021	2022	2023	2024
Świadczenia wypłacone z funduszu alimentacyjnego	66 300	57 050	69 450	72 5 00
Liczba rodzin pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego	9	10	6	9
Liczba osób uprawnionych otrzymujących świadczenia	12	14	9	14

Źródło: GOPS w Polskiej Cerekwi

4.10 Stypendia szkolne i zasilki szkolne

Stypendium szkolne i zasilki szkolne przyznawane są na warunkach określonych w ustawie o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. (Dz.U. 2025r. poz. 881 z późn. zm.). Pomoc materialna o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego przysługuje:

- Uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych (...) - do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia;

- Wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży upośledzonym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki - do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.
- Uczniom szkół niepublicznych nieposiadających uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia uprawniająca do ubiegania się o stypendium szkolne nie może być większa niż kwota 823,00 zł netto.

Stypendium szkolne może być przydzielane w formie:

1. całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą m.in. takich jak: zajęcia z języka obcego, zajęcia plastyczne, zajęcia muzyczne, inne zajęcia edukacyjne realizowane poza szkołą,
2. częściowego lub całkowitego pokrycia kosztów udziału w zorganizowanych przez szkołę lub kolegium wycieczkach szkolnych lub innych wyjazdach związanych z procesem edukacyjnym,
3. całkowita lub częściowa refundacja kosztów związanych z pobieraniem nauki:
 - zakup podręczników tj.: podręczniki, lektury, vademecum, kompendium, słowniki, atlasy, encyklopedie, tablice matematyczne, chemiczne, fizyczne i astronomiczne, mapy, globusy oraz inne publikacje o charakterze edukacyjnym na różnych nośnikach, np. edukacyjne programy komputerowe - jeśli są to wydatki związane z zajęciami szkolnymi obligatoryjnie wymagane przez szkołę;
 - pomoce dydaktyczne i przybory szkolne tj.: tornister lub plecak szkolny, torba szkolna, zestaw komputerowy (komputer, drukarka, płyty CD, dyskietki) kalkulator, piórniki, przybory geometryczne, zeszyty, bloki rysunkowe, gumki, temperówki, taśma klejąca, klej, korektor, długopisy, ołówki, kredki, rapidografy,

cyrkle, pisaki, farby i inne przybory związane z zajęciami szkolnymi; opłata za Internet (w roku szkolnym), jeśli program nauczania ucznia przewiduje korzystanie z Internetu;

- strój sportowy, tj.: odzież sportowa (spodenki sportowe – maks. 2-3 szt., koszulki sportowe – maks. 2-3 szt., dres –maks. 2 komplet lub spodnie dresowe i bluza, obuwie sportowe maksymalnie 2 pary.)
- inne artykuły niezbędne do nauki w poszczególnych rodzajach i typach szkół tj.: przybory plastyczne – m.in.: farby, płótna, blejtramy, pędzle; instrumenty muzyczne, ubiór ochronny (fartuchy, mundurki wymagane przez szkołę) oraz inne związane ze specyfiką szkoły; art. potrzebne do wykonania prac dyplomowych itp.,

4. całkowita lub częściowa refundacja kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania (dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i słuchaczy kolegiów):

- dojazd do i ze szkoły poza miejscem zamieszkania środkami komunikacji zbiorowej,
- zakwaterowanie w internacie, bursie lub stancji.

W przypadku uczniów szkół ponadpodstawowych stypendium może być przeznaczone na częściowe lub całkowicie pokrycie kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania (bilety miesięczne, wyżywienie).

Stypendium szkolne wynosi miesięcznie 99,20 zł gdy dochód na osobę w rodzinie wynosi więcej niż 411,50 zł, natomiast gdy dochód na osobę w rodzinie wynosi poniżej kwoty 411,50zł stypendium szkolne wynosi 173,60 zł.

Warunkiem ubiegania się o przyznanie stypendium szkolnego jest: złożenie wniosku o przyznanie pomocy materialnej, dołączenie do wniosku stosownych zaświadczeń o uzyskanych dochodach przez poszczególnych członków wspólnego gospodarstwa domowego z miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku (z miesiąca sierpnia).

Dokumentowanie wydatków:

1. Stypendia będą wypłacane, jako zwrot poniesionych wydatków na podstawie dokumentów potwierdzających ich poniesienie.
2. Dokumentami tymi będą rachunki, faktury i inne imienne dowody wpłaty, związane z wydatkami (np. zakup podręczników, przyborów szkolnych, stroju gimnastycznego, pokrycia kosztów dojazdu, innych pomocy naukowych np. komputer, biurko itp.) wystawione w okresie, na który została przyznana

pomoc materialna i potwierdzających celowość wydatków. Rachunki będą refundowane do wysokości kwoty przyznanego stypendium.

W roku 2024 na stypendia szkolne wydatkowano ze środków własnych kwotę 465,12 zł, a ze środków zleconych wydatkowano kwotę 1.860,42 zł.

4.11 Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje rodzinom, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie, co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny.

Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby z niepełnosprawnościami otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Prawo do posiadania karty przysługuje również cudzoziemcom mającym miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej na podstawie zezwolenia na pobyt stały.

Karta Dużej Rodziny wydawana jest bezpłatnie, każdej osobie zgłoszonej we wniosku. W przypadku zagubienia Karty Dużej Rodziny należy zgłosić się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, który przyznał Kartę Dużej Rodziny.

Duplikat Karty Dużej Rodziny:

- opłata w wysokości 16 zł – za wydanie duplikatu Karty (czyli jeżeli wydana Karta została utracona lub zniszczona)
- opłata w wysokości 10 zł – za domówienie tradycyjnej formy Karty.

Opłata za zamówienie drugiej formy Karty jest pobierana w sytuacji, gdy członek rodziny wielodzietnej składa wniosek o zamówienie drugiej formy Karty tzn.:

– wniosek o kartę tradycyjną, gdy wcześniej została udostępniona karta elektroniczna.

4.12 Instytucjonalny wymiar pomocy społecznej

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi, z siedzibą w Polskiej Cerekwi, przy ul. Raciborskiej 4. Pracę ośrodka reguluje Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi oraz Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy

Spółecznej w Polskiej Cerekwi. Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, jako zadania własne Gminy, zadania zlecone i powierzone Gminie na podstawie ustaw oraz zadania przyjęte do realizacji na podstawie porozumień. GOPS realizuje także inne zadania przekazane do realizacji mocą odrębnych ustaw.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie-Koźlu

Centrum realizuje określone ustawami zadania własne Powiatu, zadania zlecone ustawowo, zadania określone uchwałami organów Powiatu oraz wynikające z przepisów prawa z zakresu: pomocy społecznej, pieczy zastępczej, rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Siedziba Centrum: Kędzierzyn-Koźle, ul. Skarbowa 4.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Kędzierzynie-Koźlu

Zespół realizuje zadania określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz wydanych na jej podstawie przepisów wykonawczych oraz innych aktów prawnych. Do zadań Zespołu należy w szczególności:

- 1) przyjmowanie wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności oraz stopniu niepełnosprawności,
- 2) przyjmowanie wniosków o wydanie legitymacji o niepełnosprawności oraz stopniu niepełnosprawności,
- 3) udzielanie informacji o zasadach rozpatrywania wniosków o wydanie orzeczeń oraz legitymacji,
- 4) udzielanie informacji o ulgach i uprawnieniach wynikających z orzeczenia,
- 5) przyjmowanie wniosków o wydanie karty parkingowej,
- 6) sporządzanie informacji o ilości wydanych ocen przez specjalistów na potrzeby płacowe,
- 7) sporządzanie analiz i sprawozdań kwartalnych, półrocznych i rocznych związanych z działalnością Zespołu,
- 8) wydawanie orzeczeń wydanych przez składy orzekające Zespołu,
- 9) wydawanie legitymacji osoby niepełnosprawnej,
- 10) przygotowywanie i wysyłanie zawiadomień o terminie posiedzenia składu orzekającego dla osób ubiegających się o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności i niepełnosprawności,
- 11) współdziałanie z organami administracji państwowej i samorządowej oraz innymi instytucjami w sprawach związanych z funkcjonowaniem Zespołu,

- 12) zakładanie i opisywanie teczek z dokumentacją osobowo-medyczną,
- 13) prowadzenie rejestrów dokumentujących pracę Zespołu,
- 14) wprowadzanie danych do Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności,
- 15) merytoryczno-techniczne organizowanie składów orzekających,
- 16) sporządzanie protokołów z posiedzeń składów orzekających,
- 17) przygotowanie i wydawanie kart parkingowych,
- 18) przyjmowanie odwołań od orzeczenia o stopniu niepełnosprawności lub niepełnosprawności oraz przekazywanie odwołań do Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- 19) prowadzenie archiwum Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Świetlice

Na terenie gminy utworzono Centrum Kultury, w którym odbywają się zajęcia muzyczne i taneczne, spotkania seniorów jak i również wynajmowane są sale na imprezy okolicznościowe.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Polskiej Cerekwi

Celem komisji jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, zapobieganie powstawaniu nowych problemów i zmniejszanie rozmiarów aktualnie występujących. Komisja realizuje część zadań wynikających z Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zespół Interdyscyplinarny

Pracę zespołu reguluje uchwała Nr XLVI/265/2023 Rady Gminy Polska Cerekiew z dnia 26 października 2023r. w sprawie trybu i sposobu powoływania oraz odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego. Zespół składa się z grupy osób współpracujących ze sobą w sposób skoordynowany, zapewniający skuteczne reagowanie na doniesienie o przemoc. Członkowie zespołu skupiają specjalistów z różnych dziedzin. Jego działania koncentrują się na badaniu problemu krzywdzenia rodziny, na strategii postępowania z danym przypadkiem, na zagadnieniach dotyczących terapii ofiar, ich rodzin i sprawców. Stosowany w zespole sposób podejścia do problemu przemocy domowej często wykracza poza wspólne badanie przypadku i koordynację działań poszczególnych instytucji, obejmując również zespołowe podejmowanie decyzji.

Placówki edukacyjne

Placówki edukacyjne pełnią ważną rolę w systemie pomocy społecznej. W gminie funkcjonują dwa zespoły szkół:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny we Wroninie,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w Polskiej Cerekwi.

W szkołach realizowane są programy profilaktyczne przeznaczone dla dzieci i młodzieży. GOPS posiada stały kontakt z dyrektorami placówek oraz pedagogami, reagując na każdy zgłoszony przypadek problemu o charakterze społecznym wśród uczniów.

Organizacje pozarządowe

1. *Parafia Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Polskiej Cerekwi*, która realizuje wiele przedsięwzięć społecznych, zwłaszcza dla osób starszych,
2. *Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców na Śląsku*, które realizuje lub współrealizuje wiele projektów społecznych przeznaczonych dla osób starszych,
3. *Caritas Diecezji Opolskiej - Stacja Opieki*. Stacje Opieki Caritas Diecezji Opolskiej sprawują kompleksową opiekę nad pacjentem w miejscu jego zamieszkania. Opieka ta wykonywana jest przez zespoły pielęgniarów środowiskowych, których działania głównie ukierunkowane są na wykonywanie zabiegów pielęgnacyjno-leczniczych, promocję i profilaktykę zdrowotną, ocenę wydolności pielęgnacyjno-opiekuńczej rodziny. Podstawowym celem działania Stacji jest wydłużenie do maksimum pobytu pacjenta w domu. Stacje sprawują także opiekę paliatywną nad osobami w terminalnym okresie choroby. Niekiedy zabezpieczają opiekę socjalną. W 2024 roku Gmina Polska Cerekiew w drodze konkursu przekazała dotacje w wysokości 140 000,00 zł dla Stacji Opieki w Zakrzowie na pielęgnację ludzi chorych, starszych niepełnosprawnych w domu oraz rehabilitację leczniczą niepełnosprawnych.

4.13 Podsumowanie systemu pomocy społecznej

W 2024 roku całkowite wydatki na pomoc społeczną Gminy Polska Cerekiew wyniosły 3 945 637,00 zł (dane Ocena zasobów pomocy społecznej w gminie Polska Cerekiew, wydatki w Dziale 852 - pomoc społeczna).

Gmina liczy 3 714 mieszkańców. Ma charakter rolniczy. Dominujący jest układ zabudowy oparty o jednorodzinne domy mieszkalne. Układ architektoniczny sam w sobie nie generuje problemów społecznych (nie identyfikuje się obszarów o szczególnym

nasileniu problemów społecznych – np. osiedla, bloki mieszkalne, były PGR-y). W 2024 roku Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił wsparcia 75 osobom w 59 rodzinach. Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną wyniosła 97.

Cechą charakterystyczną gminy są ścisłe powiązania funkcjonalne (gospodarcze i społeczne) z miastem powiatowym Kędzierzynom-Koźle - głównym ośrodkiem przemysłowym województwa opolskiego. Najpoważniejszym problemem społecznym gminy jest depopulacja. Notuje się stały wzrost odsetek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Aktualnie w gminie 25 % mieszkańców to osoby starsze (seniorzy). Osoby te napotykają wiele barier i problemów, które wymagają szczególnego zainteresowania GOPS w Polskiej Cerekwi.

Najpoważniejszymi problemami społecznymi, które są podstawą udzielania wsparcia z pomocy społecznej jest bezrobocie, niepełnosprawność, ubóstwo i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm i długotrwała choroba. Poważnym problemem społecznym jest przemoc domowa. W 2024 roku w Polskiej Cerekwi przemocą domową dotkniętych było 16 osób, a dla 5 rodzin wszczęto procedurę Niebieskiej Karty.

5. Analiza metodą SWOT

Celem analizy SWOT przeprowadzonej na potrzeby opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Polskiej Cerekwi na lata 2026-2030 jest usystematyzowanie danych oraz wyników uzyskanych w ramach przeprowadzonej diagnozy obszarów problemowych.

- Czynniki wewnętrzne pozytywne - mocne strony - działalność i zasoby Gminy Polska Cerekiew, doświadczenie, struktury organizacyjne wymiar techniczny, instytucjonalny,
- Czynniki wewnętrzne negatywne obszaru - słabe strony, będące konsekwencją ograniczeń szeroko rozumianych zasobów,
- Czynniki zewnętrzne pozytywne - szanse, korzystne tendencje w otoczeniu zewnętrznym, które właściwie wykorzystane mogą stanowić istotny impuls rozwojowy,
- Czynniki zewnętrzne negatywne - zagrożenia, niekorzystne zjawiska zewnętrzne, które mogą być poważną barierą rozwoju systemu pomocy społecznej.

Poniżej zaprezentowano analizę SWOT dla Gminy Polska Cerekiew w zakresie pomocy społecznej.

Tabela 22 Analiza SWOT

Mocne Strony	Słabe strony
– Kwalifikacje osób zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej – Bardzo dobra współpraca podmiotów zajmujących się problematyką społeczną – Sprzyjający układ architektoniczny, brak obszarów o szczególnym występowaniu problemów społecznych – Prowadzenie działań socjalnych z rodziną – Prospołeczna polityka gminy	– Starzenie się społeczeństwa – Zapaść demograficzna (migracje, ujemny przyrost naturalny) – Niski poziom zaangażowania organizacji pozarządowych – Bierne podejście świadczeniobiorców (uzależnienie rodzin od pomocy społecznej) – Niedostateczne wypełnianie funkcji opiekuńczej i wychowawczej przez rodziców – Nierównomierna i niewystarczająca oferta pomocy osobom niepełnosprawnym – Alienacja społeczna osób wykluczonych
Szanse	Zagrożenia
– Szerokie dostrzeganie potrzeb osób niepełnosprawnych – Szerokie wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym finansowanych ze środków UE – Wzrost identyfikacji i wykrywalności zjawiska przestępczości, w tym przemocy domowej	– Niechęć do podejmowania leczenia przez uzależnionych oraz współpracy w tym zakresie przez współuzależnionych – Dyskryminacja na rynku pracy osób w wieku 45-60/65 lat – Wzrost zapotrzebowania na pobyt w DPS

Źródło: opracowanie własne

6. Wizja, misja i cele strategiczne

6.1 Misja Gminy Polska Cerekiew w zakresie pomocy społecznej

Misja Gminy Polska Cerekiew w zakresie polityki społecznej to podstawowa deklaracja, w której samorząd określa wartości i fundamentalne założenia dla realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej. Elementarną treść misji stanowi dążenie do pełnego wsparcia mieszkańców w zakresie przewyższania trudnych sytuacji życiowych.

Misja jest równocześnie wypowiedzianym wprost zobowiązaniem lokalnych struktur samorządowych do przyjęcia takich metod działania, które koncentrują się na poprawie warunków życia mieszkańców, a zwłaszcza jego bezpieczeństwa.

Tabela 23 Misja rozwoju pomocy społecznej w gminie Polska Cerekiew

Misja rozwoju
Misją samorządu Polskiej Cerekwi w zakresie pomocy społecznej jest świadczenie wszechstronnej dostępnej pomocy dla mieszkańców w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych z pełnym wykorzystaniem własnych uprawnień, zasobów i możliwości, dając potrzebującym mieszkańcom bezpieczeństwo społeczne i socjalne. Samorząd dokłada wszelkich starań, aby w procesie świadczenia pomocy społecznej działać partnersko - angażować inne instytucje, organizacje pozarządowe i podmioty świadczące pomoc dla osób potrzebujących. Usługi publiczne z dziedziny pomocy społecznej wykonywane są rzetelnie, zgodnie z literą prawa oraz wysokim poczuciem empatii pracowników samorządowych. Za każdym razem mieszkaniec otrzymuje profesjonalną, kompleksową pomoc, zgodną z możliwościami i literą prawa.

Źródło: opracowanie własne

6.2 Wizja rozwoju Gminy Polska Cerekiew w zakresie pomocy społecznej

W obrębie wizji rozwoju pomocy społecznej w Polskiej Cerekwi ogniskują się kluczowe kierunki dla jej przyszłego funkcjonowania. Wizja określa kluczowe kierunki działania samorządów, w szczególności w tych obszarach, w których będą one realizowane przy wykorzystaniu zintegrowanego podejścia terytorialnego.

Wizja rozwoju została zdefiniowana na podstawie wyników analiz, opierających się na różnych, wzajemnie uzupełniających się źródłach danych i informacji. Wizja rozwoju odnosi się do diagnozy społecznej opracowanej na podstawie danych pochodzących z wewnętrznych statystyk samorządowych oraz źródeł ogólnodostępnych (np. GUS, PUP itp.).

Tabela 24 Wizja rozwoju pomocy społecznej w Polskiej Cerekwi

Wizja rozwoju
Gmina Polska Cerekiew udziela profesjonalnych usług publicznych w dziedzinie pomocy społecznej realizując w pełni wymagania ustawowe. Pomoc przyznawana jest zawsze po gruntownej ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej. Wspierane są osoby i rodziny w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej poprzez przyznawanie i wypłacanie świadczeń oraz skuteczną pracę socjalną. Służby pomocy społecznej stale rozwijają nowe formy pomocy społecznej i samopomocy w ramach ustalonych potrzeb. Mieszkańcy bardzo dobrze oceniają działalność gminnych służb pomocy społecznej, a instytucje do tego powołane współpracują ze sobą, zapewniając wszechstronną pomoc.

Źródło: opracowanie własne

6.3 Cele strategiczne Gminy Polska Cerekiew w zakresie pomocy społecznej

Określenie wizji rozwoju samorządu Polskiej Cerekwi w zakresie pomocy społecznej pozwoliło na zdefiniowanie zestawu celów strategicznych, które wyznaczają horyzont pozytywnych zmian jakościowych w tym obszarze. Cele strategiczne są zarazem priorytetami w zakresie przezwyciężania zaistniałych problemów społecznych mieszkańców gminy Polska Cerekiew.

Tabela 25 Cele strategiczne gminy Polska Cerekiew w zakresie pomocy społecznej

Cel strategiczny 1
Stałe przeciwdziałanie skutkom bezrobocia, zwłaszcza długotrwałego
Cel strategiczny 2
Wszechstronne wsparcie osób i rodzin w zagrożonych ubóstwem w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej

Cel strategiczny 3
Ograniczanie zjawisk patologii społecznych
Cel strategiczny 4
Zapewnienie profesjonalnego wsparcia dla rodzin
Cel strategiczny 5
Integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie (starszych, samotnych, niepełnosprawnych)
Cel strategiczny 6
Profesjonalizacja kadr pomocy społecznej

Źródło: Opracowanie własne

6.4 Działania i zadania pomocy społecznej

Dla każdego z celów strategicznych zaproponowano zadania / działania, które będą podejmowane w ramach prowadzenia skoordynowanej polityki z zakresu pomocy społecznej na poziomie lokalnym. Zestawienie zawiera również podmioty, odpowiedzialne za poszczególne działania, wskaźniki realizacji oraz potencjalne źródła finansowania.

Wykorzystane skróty:

- GOPS - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi,
- PUP - Powiatowy Urząd Pracy,
- UG - Urząd Gminy w Polskiej Cerekwi,
- PCPR- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- GKRPA - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Tabela 26 Zadania w obrębie celu strategicznego nr 1

Cel strategiczny 1. Stałe przeciwdziałanie skutkom bezrobocia, zwłaszcza długotrwałego			
Działania/Zadania	Wykonawcy	Wskaźniki	Źródła

		realizacji	finansowania
Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej	GOPS, PUP	- Liczba osób objętych wsparciem - Liczba udzielonych świadczeń	- Budżet gminy - Budżet państwa
Zatrudnienie wspierane: - prace interwencyjne, - staże	UG, PUP	Liczba osób zatrudnionych	- Budżet gminy - Budżet państwa
Aktywizacja bezrobotnych: - poradnictwo specjalistyczne, - kontrakty socjalne, - programy i projekty	GOPS, PUP	Liczba osób zaktywizowanych	- Budżet gminy - Budżet państwa

Źródło: opracowanie własne

Tabela 27 Zadania w obrębie celu strategicznego nr 2

Cel strategiczny 2. Wszechstronne wsparcie osób i rodzin zagrożonych ubóstwem w przezwyciężeniu trudnej sytuacji życiowej			
Działania/Zadania	Wykonawcy	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
Diagnozowanie sytuacji osób i rodzin zagrożonych ubóstwem	GOPS	Liczba osób objętych diagnozą	Budżet gminy
Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej	GOPS, organizacje pozarządowe	Liczba osób/rodzin objętych wsparciem	- Budżet gminy - Budżet państwa
Organizowanie prac interwencyjnych i staży	UG, PUP	Liczba osób objętych wsparciem	- Budżet gminy - Budżet państwa
Realizacja projektów i programów krajowych oraz unijnych	GOPS, UG, PUP	Liczba zrealizowanych projektów	- Budżet gminy - Budżet państwa - Unia

			Europejska (EFS)
Wspieranie działalności samopomocowej	GOPS, UG, wolontariusze	Liczba grup samopomocowych	Budżet gminy
Działania informacyjne i konsultacyjne	GOPS	Liczba osób/rodzin objętych wsparciem	Budżet gminy
Monitorowanie sytuacji osób i rodzin do życiowego usamodzielniania	GOPS	Liczba osób/rodzin objętych monitoringiem	Budżet gminy
Współpraca podmiotów zajmujących się problematyką społeczną	GOPS, UG, PCPR, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PUP, Sądy, Policja,	Liczba wspólnych przedsięwzięć, projektów	Budżet gminy

Źródło: opracowanie własne

Tabela 28 Zadania w obrębie celu strategicznego nr 3

Cel strategiczny 3 Ograniczanie zjawisk patologii społecznych			
Działania/Zadania	Wykonawcy	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
Przeciwdziałanie przemocy	GOPS, UG, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Policja, Sąd, Placówki oświatowe, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje	- Liczba wdrożonych programów - Liczba osób objętych wsparciem	- Budżet gminy - GKRPA - Budżet państwa - Środki zewnętrzne

	pozarządowe		
Przeciwdziałanie uzależnieniom	GOPS, UG, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Policja, Sąd, Placówki oświatowe, Placówki ochrony zdrowia, Organizacje pozarządowe	- Liczba wdrożonych programów - Liczba osób objętych wsparciem	- Budżet gminy - GKRPA - Budżet państwa - Środki zewnętrzne
Monitorowanie patologii społecznych w gminie	GOPS, UG, GKRPA, Policja, Sąd, Placówki oświatowe	Liczba przypadków patologii	Budżet gminy

Źródło: opracowanie własne

Tabela 29 Zadania w obrębie celu strategicznego nr 4

Cel strategiczny 4. Zapewnienie profesjonalnego wsparcia dla rodzin			
Działania/Zadania	Wykonawcy	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
Usamodzielnianie rodzin: - poradnictwo - praktyczne umiejętności (np. bycia rodzicem), - placówki wsparcia dziennego	GOPS, UG, GKRPA, Placówki oświatowe, PCPR	- Liczba porad - Liczba placówek wsparcia dziennego - Liczba uczestników praktycznych szkoleń	- Budżet gminy - GKRPA, - Środki ze źródeł zewnętrznych
Wspieranie rodzin	GOPS, UG, GKRPA, Placówki oświatowe	Liczba rodzin Objętych wsparciem	- Budżet gminy - GKRPA - Środki ze źródeł zewnętrznych

Integracja działań na rzecz rodziny	GOPS, UG, GKRPA, Placówki oświatowe, PCPR	- Liczba spotkań - Liczba konsultacji	Budżet gminy
Promowanie wartości rodziny (macierzyństwa i tacierzyństwa)	GOPS, UG, GKRPA, Placówki oświatowe	- Liczba programów - Liczba konferencji - Liczba artykułów w prasie lokalnej	Budżet gminy

Źródło: opracowanie własne

Tabela 30 Zadania w obrębie celu strategicznego nr 5

Cel strategiczny 5 Integracja ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie (starszych, samotnych, niepełnosprawnych)			
Działania/Zadania	Wykonawcy	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi	GOPS, UG, PCPR, Organizacje Pozarządowe, Placówki ochrony zdrowia	- Liczba spotkań - Liczba konferencji	Budżet gminy
Aktywny senior - zwiększenie udziału seniorów w życiu społecznym i kulturalnym	GOPS, UG, PCPR, Organizacje pozarządowe, Placówki ochrony zdrowia	- Liczba spotkań - Liczba imprez	Budżet gminy Środki zewnętrzne
Kreowanie właściwych postaw wobec osób starszych i niepełnosprawnych	GOPS	- Liczba spotkań integracyjnych	Budżet gminy

Źródło: opracowanie własne

Tabela 31 Zadania w obrębie celu strategicznego nr 6

Cel strategiczny 6. Profesjonalizacja kadr pomocy społecznej			
Działania/Zadania	Wykonawcy	Wskaźniki realizacji	Źródła finansowania
Doskonalenie systemu pomocy społecznej	GOPS, UG, PCPR	- Liczba osób objętych wsparciem - Liczba podmiotów świadczących pomoc	- Budżet gminy - Budżet państwa - Środki zewnętrzne
Podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników	GOPS	- Liczba szkoleń - Liczba osób uczestniczących w szkoleniach	Budżet gminy

Źródło: opracowanie własne

7. System wdrażania i monitoringu

Prowadzeniem wdrażania, monitorowania i zarządzaniem Strategią zajmować się będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Polskiej Cerekwi.

Monitorowanie pozwoli z jednej strony na ocenę oczekiwanych wyników, jak i ewentualne korekty w działaniach. Zapisy zawarte w Strategii będą realizowane zgodnie z wymienionymi działaniami, w zależności od posiadanych środków finansowych.

Skuteczność funkcjonowania przyjętej Strategii będzie ponadto zależeć od sposobu tworzenia programów celowych, rozwijających przyjęte kierunki działań. Programy można realizować w okresach rocznych, dłuższych lub krótszych, w zależności od charakteru danego projektu.

Przy tworzeniu projektów znaczenie będą miały środki, które Rada Gminy rocznie będzie przeznaczała na ten cel. Projekty finansowane lub dofinansowywane z zewnętrznych

środków finansowych np. z Europejskiego Funduszu Społecznego, mają precyzyjne mechanizmy kontroli sposobu realizacji zadania i jego budżetu.

Strategia i wynikające z niej programy i projekty to dokumenty otwarte i „elastyczne”, tzn. mogą podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno - ekonomiczną, rozeznanymi potrzebami gminy oraz wymogami prawa.

Spis tabel

<i>Tabela 1 Urodzenia, zgony i przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców w Polskiej Cerekwi na lata 2020-2020</i>	11
<i>Tabela 2 Wskaźnik obciążenia demograficznego – analiza porównawcza, stan na koniec 2024 roku</i>	12
<i>Tabela 3 Podmioty gospodarki narodowej - wskaźniki 2024 rok</i>	13
<i>Tabela 4 Liczba rodzin według powodów przyznawania pomocy społecznej w Polskiej Cerekwi 2021-2024</i>	14
<i>Tabela 5 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Polska Cerekiew według wybranych kategorii na lata 2021 – 2024</i>	15
<i>Tabela 6 Liczba wydanych decyzji o niepełnosprawności w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim w latach 2021 - 2024</i>	16
<i>Tabela 7 Odpłatność gminy Polska Cerekiew za pobyt w domu pomocy społecznej w latach 2021-2024</i>	17
<i>Tabela 8 Działalność GKRPA w Polskiej Cerekwi w 2024 roku</i>	19
<i>Tabela 9 Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową w Polskiej Cerekwi w latach 2023-2024</i>	21
<i>Tabela 10 Liczba interwencji domowych i sprawców umieszczonych w izbie wytrzeźwień z Polskiej Cerekwi 2021-2024</i>	22
<i>Tabela 11 Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w gminie Polska Cerekiew 2021 – 2024</i>	22
<i>Tabela 12 Wydatki na pomoc społeczną w Polskiej Cerekwi na lata 2023-2024</i>	23
<i>Tabela 13 Liczba rodzin pobierających świadczenia rodzinne w Polskiej Cerekwi w latach 2021-2024</i>	24
<i>Tabela 14 Wydatki na świadczenia rodzinne finansowane z dotacji celowej budżety państwa w latach 2021 – 2024</i>	24
<i>Tabela 15 Udzielone świadczenia – zadania własne gminy w latach 2021 - 2024</i>	25
<i>Tabela 16 Udzielone świadczenia – zadania własne gminy Polska Cerekiew w 2024 roku</i>	25
<i>Tabela 17 Realizacja programu 500 + w gminie Polska Cerekiew w 2022 roku</i>	27
<i>Tabela 18 Wydatki na składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne w Polskiej Cerekwi 2021-2024</i>	28
<i>Tabela 19 Dodatki mieszkaniowe - liczba i kwoty w latach 2021-2024</i>	29
<i>Tabela 20 Realizacja wieloletniego programu „Posilek w szkole i w domu” w gminie Polska Cerekiew 2021-2024</i>	30
<i>Tabela 21 Realizacja funduszu alimentacyjnego w gminie Polska Cerekiew w latach 2021-2024</i>	31
<i>Tabela 22 Analiza SWOT</i>	39
<i>Tabela 23 Misja rozwoju pomocy społecznej w gminie Polska Cerekiew</i>	40
<i>Tabela 24 Wizja rozwoju pomocy społecznej w Polskiej Cerekwi</i>	41
<i>Tabela 25 Cele strategiczne gminy Polska Cerekiew w zakresie pomocy społeczne</i>	41
<i>Tabela 26 Zadania w obrębie celu strategicznego nr 1</i>	42
<i>Tabela 27 Zadania w obrębie celu strategicznego nr 2</i>	43
<i>Tabela 28 Zadania w obrębie celu strategicznego nr 3</i>	44
<i>Tabela 29 Zadania w obrębie celu strategicznego nr 4</i>	45

<i>Tabela 30 Zadania w obrębie celu strategicznego nr 5</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 31 Zadania w obrębie celu strategicznego nr 6</i>	<i>47</i>

Spis rysunków

<i>Rysunek 1 Polska Cerekiew – mapa lokalizacyjna</i>	<i>8</i>
<i>Rysunek 2 Mapa Subregionu Kędzierzyńsko-Kozielskiego.....</i>	<i>9</i>
<i>Rysunek 3 Liczba mieszkańców gminy Polska Cerekiew w latach 2004-2024</i>	<i>10</i>
<i>Rysunek 4 Liczba mieszkańców Polskiej Cerekwi według ekonomicznych grup wiekowych w latach 2022-2024.....</i>	<i>11</i>